

Sygn. akt III AUa 1570/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Lucyna Ramlo
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak (spr.) SSA Daria Stanek
Protokolant:	sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2016 r. w Gdańsku

sprawy S. S.

z udziałem zainteresowanego Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji S. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 maja 2015 r., sygn. akt VII U 2420/14

oddala apelację.

SSA Daria Stanek SSA Lucyna Ramlo SSA Grażyna Czyżak

Sygn. akt III AUa 1570/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 października 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że Z. S. jako osoba współpracująca z płatnikiem składek S. S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz zdrowotnemu w okresie od dnia 01 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. i ustalił podstawy wymiaru składek za wskazany okres.

Decyzją z dnia 20 października 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. określił podstawy wymiaru składek na Fundusz Pracy dla płatnika S. S. za okres od sierpnia 2008 r. do listopada 2014 r. i ustalił podstawy wymiaru składek za wskazany okres.

Decyzją z dnia 20 października 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że płatnik składek S. S. nie była zobowiązana do naliczania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od sierpnia 2008 r. do grudnia 2011 r.

W uzasadnieniu powyższych decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych powołał się na wyniki kontroli przeprowadzonej u płatnika składek, w wyniku której organ rentowy uznał, że Z. S., ojciec płatnika składek S. S., w okresach objętych decyzjami powinien być zgłoszony do ubezpieczeń społecznych jako osoba współpracująca, a nie jako pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę.

Odwołanie od powyższych decyzji wniosła S. S.. Z. S. wniósł odwołanie od decyzji (...).

Odwołujący się zarzucili zaskarżonej decyzji:

- naruszenie art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.) poprzez wydanie decyzji w oparciu o błędne ustalenie stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, tj. błędne ustalenie, iż ubezpieczony Z. S. jest osobą współpracującą z płatnikiem składek w prowadzeniu działalności gospodarczej,

- naruszenie art. 6, 7, 8, 11 w zw. z art. 75 § 1, 77 § 1, 78 § 1, art. 80 i 180 kodeksu postępowania administracyjnego wskazując, że postępowanie administracyjne było prowadzone z pominięciem przepisów powszechnie obowiązującego prawa i z nierzetelnym określeniem stanu faktycznego,

- naruszenie art. 7, 8, 32 i 67 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez bezprawne ograniczenie Z. S. prawa do zabezpieczenia społecznego.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte zaskarżonych decyzjach. Nadto organ ten wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

Zarządzeniami z dnia 15 stycznia 2015 r. sprawy z odwołań S. S. od w/w decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania.

Odwołanie Z. S. od decyzji 20 października 2014 r., znak (...) zostało zarejestrowane pod sygnaturą akt VII U 2421/14. W dniu 26 maja 2015 r. w sprawie tej, z udziałem S. S. jako zainteresowanej, zapadł wyrok oddalający odwołanie.

Wyrokiem z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie VII U 2420/14 Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. oddalił odwołania,
2. zasądził od S. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

Płatnik składek S. S. od 2008 r. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą S. S. Firma Handlowo-Usługowa, której przedmiotem jest handel materiałami budowlanymi (kruszywem) oraz świadczenie usług transportowych. Od grudnia 2014 r. działalność ta została zawieszona, a S. S. utrzymuje się z zasiłku dla bezrobotnych.

Z. S. jest ojcem płatnika S. S.. Ubezpieczony i płatnik składek zamieszkują wspólnie w domu jednorodzinnym. Dom ma 4 pokoje, z czego dwa zajmuje ubezpieczony z żoną, jeden córka S. S. oraz jeden uczący się syn. Ubezpieczony wraz z żoną prowadzi również 1,5 hektarowe gospodarstwo rolne, zajmują się uprawą warzyw. S. S. utrzymuje się

samodzielnie, tj. nie korzysta z pomocy finansowej rodziców np. w zakresie ubioru. Posiłki natomiast czasami spożywa wspólnie z rodziną, czasami oddzielnie.

Z. S. od 1986 r. do 2008 r. prowadził jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie ciężarowych usług transportowych. W okresie prowadzonej działalności nie zatrudniał pracowników.

Po zamknięciu działalności ubezpieczony nie sprzedał samochodu, który był nadal wykorzystywany w działalności gospodarczej prowadzonej przez córkę. Ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy tego samochodu i woził materiały budowlane (piasek, żwir itp.) sprzedawane przez płatnika składek. Ubezpieczony od sierpnia 2008 r. został zgłoszony przez płatnika składek do ubezpieczeń społecznych jak pracownik wykonujący umowę o pracę (kod 01 10 00) z podstawą wymiaru składek obliczoną do najniższego wynagrodzenia krajowego.

Z. S. pracował w zależności od potrzeb płatnika składek, którego działalność w dużej mierze jest sezonowa – czasem była to praca przez 5-8 godzin, a czasem w ogóle nie pracował, jeśli nie było akurat żadnych zamówień.

Ubezpieczony miał dostęp do szuflady, w której znajdowały się pieniądze, i gdy ich potrzebował, lub na koniec miesiąca, pobierał sobie z tej szuflady odpowiednie kwoty. Gdy natomiast S. S. brakowało środków finansowych np. na paliwo, pożyczala pieniądze od ojca.

Księgowość firmy S. S. prowadziła samodzielnie. Ubezpieczony nie podpisywał listy obecności, nie kwitował pobranego wynagrodzenia. Płatnik składek przez cały sporny okres (2008-2014) nie wystawiła ubezpieczonemu druków PIT-11, nie odprowadzała również podatku od wypłaconego wynagrodzenia.

Z. S. w okresie objętym sporem nie podlegał ubezpieczeniom społecznym w KRUS, nie posiadał również innego tytułu ubezpieczenia. Obecnie pobiera świadczenie przedemerytalne.

W dniach: 4-5 i 11 sierpnia 2014 r. organ ubezpieczeniowy przeprowadził kontrolę u płatnika składek, której celem była ocena prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu, prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalno-rentowe oraz wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych.

W piśmie z dnia 22 sierpnia 2014 r. zatytułowanymi „wyjaśnienie do protokołu kontroli” płatnik składek wskazała, że chociaż mieszka razem z ojcem, nie prowadzi z nim wspólnego gospodarstwa domowego podkreślając, iż został on zgłoszony z prawidłowym kodem ubezpieczenia jako pracownik oraz że były za niego terminowo opłacane składki na ubezpieczenia społeczne. Nadto, podała, że nie wiedziała, iż powinna sporządzać listę płac oraz poinformowała, że dokona złożenia wszystkich stosownych dokumentów w urzędzie skarbowym i oprowadzi podatek. Co do braku umowy o pracę płatnik wskazała, że informację o braku takiej umowy podała na skutek zdenerwowania i omyłkowego umieszczenia tej umowy w niewłaściwej części akt osobowych.

Pismem z dnia 05 września 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował płatnika składek o nierozpatrzeniu zastrzeżeń do protokołu kontroli z powodu przekroczenia 14-dniowego terminu do ich złożenia.

Pismem z dnia 12 września 2014 r. płatnik składek wniosła o ponowne rozpatrzenie zastrzeżeń do protokołu kontroli, wskazując, że przekroczenie terminu do ich złożenia było spowodowane jej chorobą.

Pismem z dnia 18 września 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował ubezpieczoną o braku podstaw prawnych do przywrócenia terminu do wniesienia zastrzeżeń do protokołu kontroli z dnia 11 sierpnia 2014 r.

Pismami z dnia 17 września 2014 r. płatnik składek i ubezpieczony zostali zawiadomieni o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz ustalenia podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia z uwagi na stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w tym zakresie.

W toku postępowania przed organem rentowym płatnik składek zapoznała się z aktami kontroli oraz złożyła kolejne pisma, w których przedstawiła swoje stanowisko odnośnie ustaleń kontroli. Pismem z dnia 29 września 2014 r. stanowisko w sprawie przedstawił również Z. S..

Zaskarżonymi w niniejszym postępowaniu trzema decyzjami z dnia 20 października 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.:

- 1) stwierdził, że Z. S. jako osoba współpracująca z płatnikiem składek S. S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz zdrowotnemu w okresie od dnia 01 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. i ustalił podstawy wymiaru składek za wskazany okres (decyzja znak (...)),
- 2) określił podstawy wymiaru składek na Fundusz Pracy dla płatnika S. S. za okres od sierpnia 2008 r. do listopada 2014 r. i ustalił podstawy wymiaru składek za wskazany okres (decyzja znak (...)),
- 3) stwierdził, że płatnik składek S. S. nie była zobowiązana do naliczania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od sierpnia 2008 r. do grudnia 2011 (decyzja znak (...)).

Podstawą do wydania w/w decyzji były ustalenia kontroli skutkujące przyjęciem przez organ rentowy, że Z. S. powinien być zgłoszony do ubezpieczeń społecznych jako osoba współpracująca (kod 05 11 00), a nie jako pracownik wykonujący umowę o pracę.

Wraz z pismem z dnia 17 listopada 2014 r. płatnik składek złożyła informacje od dochodach i pobranych podatkach za Z. S. (PIT-11 i PIT-4R) za lata 2008-2013 wraz z wyjaśnieniami co do przekroczenia ustawowych terminów do ich złożenia oraz dokonała wpłaty 4.752 zł tytułem zaliczki na podatek dochodowy za lata 2008-2013.

Powyższy, w dużej mierze bezsporny, stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach kontroli, aktach ZUS dot. poszczególnych decyzji oraz w aktach sprawy, z wyłączeniem umowy o pracę z dnia 01 sierpnia 2008 r., których prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd ten również nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu. Dowód z dokumentów zgromadzonych w sprawie w zakresie, w jakim posłużyły do ustalenia stanu faktycznego, uznał za w pełni wiarygodny, gdyż dokumenty te nie budziły żadnych wątpliwości i nie były przez strony kwestionowane.

Sąd I instancji co do zasady dał także wiarę zeznaniom Z. S. oraz odwołującej się S. S., oprócz ich twierdzeń, że umowa o pracę pomiędzy nimi zawarta została sporządzona na piśmie w sierpniu 2008 r. W ocenie tego Sądu zeznania w zakresie uznanym za wiarygodne, miały charakter spontaniczny, były wewnętrznie spójne i razem z pozostałym materiałem dowodowym tworzyły zwartą i logiczną całość.

Co do odmowy uznania za wiarygodny dowodu z dokumentu prywatnego – umowy o pracę z dnia 01 sierpnia 2008 r. oraz zeznań stron co do jej zawarcia na piśmie we wskazanej dacie Sąd Okręgowy stwierdził, że w/w dowody są sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym. Podkreślił fakt, że do protokołu przesłuchania w toku kontroli, na pytanie kontrolującego - „czy posiada Pani umowę o pracę z ojcem” płatnik składek zeznała „nie posiadam” oraz że kopię umowy o pracę z dnia 01 sierpnia 2008 r. płatnik składek przedłożyła dopiero wraz z pismem z dnia 22 sierpnia 2014 r. ze wskazaniem, iż dopiero po zakończeniu kontroli odnalazła brakujące dokumenty w postaci akt osobowych, w tym umowy pracę.

W ocenie tego Sądu, gdyby takowa umowa była faktycznie spisana w sierpniu 2008 r. płatnik z pewnością do protokołu zeznałaby, że taka umowa została spisana, ale nie może jej odnaleźć, tymczasem „odnalezienie” dokumentów pracowniczych już po kontroli wskazuje raczej, iż rzeczywiście dokumenty te w momencie kontroli w ogóle nie istniały. Niemniej jednak fakt istnienia pisemnej umowy o pracę w sierpniu 2008 r. (bądź nie) nie ma decydującego znaczenia dla ustalenia charakteru zatrudnienia Z. S., albowiem ten jest oceniany nie tylko na podstawie tej umowy, ale poprzez ocenę całokształtu okoliczności faktycznych wynikających również z innych dokumentów oraz pozostałych zeznań płatnika składek i zainteresowanego uznanych wszak za wiarygodne.

Zdaniem Sądu I instancji odwołania S. S. nie zasługują na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów wnioskodawczyni naruszenia przy wydaniu zaskarżonych decyzji szeregu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, Sąd ten wskazał, że w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zastosowanie znajdują przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a nie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W związku z tym nie ma możliwości badania w świetle przepisów tego kodeksu prawidłowości wydanej przez organ rentowy decyzji. Naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stanowi przesłanki wzruszenia decyzji przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, więc także w tym aspekcie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego nie są przez ten sąd stosowane. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego i kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania, pozostaje poza przedmiotem tego postępowania. W związku z tym jest oczywiste, że wśród przewidzianych w art. 477¹⁴ k.p.c. sposobów rozpoznania odwołania przez sąd nie przewidziano możliwości uchylenia przedmiotowych decyzji.

Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (por. uchwały S.N.: z dnia 21 listopada 1980 r., III CZP 43/80, OSNCP 1981 nr 8, poz. 142, z dnia 27 listopada 1984 r., III CZP 70/84, OSNCP 1985 nr 8, poz. 108 oraz z dnia 21 września 1984 r., III CZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6, poz. 65), jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie II UKN 356/01, publik. OSNP 2004/3/52, zgodnie z którym postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej jest samodzielnym postępowaniem administracyjnym ograniczającym się do ustalenia, czy decyzja dotknięta jest jedną z wad wymienionych w art. 156 § 1 pkt 1-7 k.p.a. Rozstrzygnięcie kończące to postępowanie następuje w drodze decyzji (art. 158 § 1 k.p.a.) podejmowanej przez organ administracji publicznej (art. 156 § 1 k.p.a.), toteż orzekanie w tej kwestii przez sąd powszechny byłoby naruszeniem kompetencji właściwego organu administracji publicznej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji wskazał, że w niniejszym postępowaniu nie doszukał się naruszeń prawa administracyjnego w stopniu, w jakim dyskwalifikowały by one zaskarżone decyzje w stopniu odbierającym im cechy aktu administracyjnego.

Sąd ten stwierdził, że przedmiotem postępowania była odmienność w dokonaniu przez strony niniejszego postępowania subsumpcji okoliczności faktycznych sprawy pod przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2015 roku, poz. 121 ze zm.), dalej: ustawa systemowa, regulujących zagadnienie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej wynika, że obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. W myśl art. 8 ust. 11 ustawy systemowej za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę, ojczyzna oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności. Jeżeli kryteria określone dla osób współpracujących spełnia pracownik, to dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jak osoba współpracująca (art. 8 ust. 2 ustawy systemowej). Ponadto, stosownie do treści art. 12 ust. 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Natomiast według art. 13 pkt 5 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby współpracujące od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej albo umowy zlecenia do dnia zakończenia tej współpracy.

Sąd Okręgowy zważył, że kwestią sporną poddaną ocenie było więc jedynie ustalenie, czy stosunek prawny łączący wnioskodawczynię i zainteresowanego w okresie od sierpnia 2008 r. do czerwca 2014 r. był stosunkiem pracy w rozumieniu art. 22 k.p., czy też wypełniał kryterium uznania go za „współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej”. Dlatego też przedmiotem rozpoznania tego Sądu w niniejszej sprawie było zweryfikowanie ustaleń faktycznych poczynionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w trakcie kontroli zakończonej wydaniem zaskarżonych decyzji, których podstawę wydania stanowi ustalenie, że Z. S. podlega ubezpieczeniom społecznym od dnia 01 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. jako osoba współpracująca przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez S. S..

Przede wszystkim Sąd I instancji wskazał, że koniecznym warunkiem do uznania danej osoby za osobę współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jest zaliczenie tej osoby do kręgu osób najbliższych dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Za osobę tę może być uznana tylko osoba, która poza łączącym ją z prowadzącym działalność gospodarczą pokrewieństwem, pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Przy określeniu prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego należy brać pod uwagę następujące okoliczności: wspólny adres zameldowania (zamieszkania), prowadzenie wspólnego budżetu domowego, współpraca w załatwianiu codziennych spraw życiowych. Tym samym przyjąć należy, iż współpracujący to członkowie najbliższej rodziny, pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą prowadzącą działalność gospodarczą, przyczyniający się do prowadzenia działalności, działający na rzecz i w imieniu osoby prowadzącej działalność, zaangażowane w prowadzenie tej działalności.

W ocenie tego Sądu w niniejszej sprawie uznać należy, że S. S. i Z. S., wbrew stanowisku odwołującej się, pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym. Za takim przyjęciem przemawia fakt, że strony mieszkają w jednym domu, w którym ubezpieczona zajmuje jeden pokój (nie jest to specjalnie wydzielona część domu), podobnie jak jej jeden brat (student) będący nadal na utrzymaniu rodziców, czasem wspólnie jadają posiłki, pomagają sobie wzajemnie.

Zdaniem Sądu Okręgowego fakt, że odwołująca się samodzielnie ponosi koszty np. swoich ubrań w żaden sposób nie przeczy powyższemu ustaleniu, albowiem jak zgodnie zeznali płatnik składek i ubezpieczony, Z. S. miał nieograniczony dostęp do pieniędzy – zysku wypracowanego przez płatnika, które znajdowały się w szufladzie. Ubezpieczony nie kwitował pobrania tych pieniędzy, a więc na równi z płatnikiem składek z nich korzystał. Ubezpieczony zeznał również, że w sytuacji, gdy córce brakowało środków finansowych np. na pokrycie kosztów paliwa, to on pożyczał jej pieniądze. Okoliczność ta, wbrew stanowisku odwołującej się, nie może zostać uznana za typową dla stosunku pracy, gdyż w stosunkach pracowniczych wręcz niespotykane są sytuacje, żeby to pracownik pożyczał pieniądze swojemu pracodawcy na pokrycie kosztów funkcjonowania zakładu pracy. Dobitnie o wspólnej więzi materialnej świadczą zeznania odwołującej się, która wprost przyznała, że „kasa była wspólna”.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe, w szczególności oparte na nim wnioskowanie doprowadziło ten Sąd do przekonania, że Z. S. w rzeczywistości nie świadczył pracy na rzecz odwołującej się córki – S. S. w ramach stosunku pracy, lecz współpracował z nią przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Mając na względzie specyfikę postępowania w sprawach ubezpieczeń społecznych oraz fakt, że w przedmiotowej sprawie pomiędzy wnioskodawczynią, a organem ubezpieczeń społecznych powstał spór dotyczący obowiązku ubezpieczeń społecznych (na jaki wskazuje sam ustawodawca w art. 38 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) – Sąd I instancji uznał, że przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie winna znaleźć zasada wyrażona w art. 6 k.c., zastosowana odpowiednio w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Sama zasada skonkretyzowana w art. 6 k.c., jest jasna. Ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza, część ogólna. Stanisław Dmowski i Stanisław Rudnicki, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2005 r., Wydanie 6). Również judykatura stoi na takim stanowisku, czego wyrazem jest wyrok Sądu Najwyższego

– Izba Cywilna i Administracyjna z dnia 20 kwietnia 1982 r. w sprawie I CR 79/82, w którym wyrażono pogląd, iż „Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscepcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa”.

Przenosząc powyższą regułę na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy przyjął, że skarżąca decyzję ZUS, zaprzeczając twierdzeniom organu rentowego, który na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał niekorzystnych dla niej ustaleń, winna była w postępowaniu przed sądem nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących obowiązku ubezpieczeń społecznych, ale również, nie ograniczając się do polemiki z tymi ustaleniami, wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których możliwym byłoby wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych z jej stanowiskiem reprezentowanym w odwołaniu od decyzji.

Według tego Sądu w przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni, za pomocą swoich zeznań oraz zeznań zainteresowanego, a także przedłożonych dokumentów, nie zdołała obalić ustaleń dokonanych przez organ rentowy sprowadzających się do przyjęcia, że w relacjach pomiędzy wnioskodawczynią, a Z. S. nie było elementu podporządkowania, w związku z czym nie sposób uznać, aby wykonywał on zatrudnienie na podstawie stosunku pracy.

Sąd I instancji zauważył, że stosownie do zawartej w art. 2 k.p. definicji – pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie m.in. umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem, a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być zatem faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę. Dla skuteczności umowy o pracę wystarczy zatem zgodna wola stron, wyrażona w umowie o pracę.

W kontekście przedłożonej umowy o pracę Sąd ten podkreślił, że pomimo tego, iż dla powstania stosunku pracy wystarczającym są zgodne oświadczenia woli pracodawcy i pracownika, powyższa czynność prawna nie jest wystarczająca dla nabycia prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu. Dla objęcia ubezpieczeniem społecznym istotnym jest bowiem, czy strony zawierające umowę o pracę miały realny zamiar wzajemnego zobowiązania się przez pracownika do świadczenia pracy, a przez pracodawcę do dania mu pracy i wynagrodzenia za nią, a także to, czy taki zamiar został w rzeczywistości zrealizowany. Nie podlega więc ubezpieczeniu z tego tytułu w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i nie nabywa prawa do świadczeń z niej wynikających osoba, która zawarła co prawda umowę o pracę, jednakże nie nosi cech zatrudnionej pracownika.

Jak wskazał przy tym Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 września 2003 r. w sprawie II UK 41/03, publik. OSNP 2004/11/199, M.P.Pr. – wkł. 2004/5/15, M.Prawn. 2004/15/714, OSP 2005/2/30 rzeczywisty charakter pracowniczego zatrudnienia osób bliskich pracodawcy wymaga nie tylko stwierdzenia braku formalnych zakazów do ich zatrudniania w ramach stosunku pracy, ale rygorystycznych ustaleń i przekonującej oceny, że zostały spełnione formalne i realne warunki do podjęcia zatrudnienia, a następnie miało miejsce rzeczywiste wykonywanie przez osobę bliską obowiązków o cechach kreujących zobowiązanie pracownicze. Jest to niezbędne dla wyeliminowania z obrotu prawnego zachowań osób bliskich zmierzających do obejścia lub nadużycia prawa do korzystniejszego tytułu i świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W ocenie Sądu Okręgowego o tym, że brak jest możliwości uznania w rozpoznawanej sprawie, że zatrudnienie zainteresowanego przez płatnika składek miało charakter stosunku pracy, świadczy oczywisty brak konstytutywnej cechy kreującej zobowiązanie pracownicze, jakim jest pracownicze podporządkowanie (art. 22 § 1 k.p.) pomiędzy S. S., a jej ojcem.

Jak wynika bowiem z materiału dowodowego, przed tym, jak odwołująca się podjęła działalność gospodarczą w zakresie handlu sybkimi materiałami budowlanymi, jej ojciec również prowadził działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych. Po rozpoczęciu działalności przez płatnika, jej ojciec zamknął swoją działalność i zaczął wykonywać te same czynności, ale już tylko na rzecz córki. Istotnym jest, że obie te działalności faktycznie uzupełniają się, podobnie jak czynności wykonywane przez S. S. i jej ojca w ramach prowadzonej działalności – S. S. sprzedawała materiały budowlane, natomiast Z. S. zajmował się ich dowozem do klientów.

Nie uszło uwadze Sądu I instancji, że Z. S. (wbrew przedłożonej umowie o pracę) nie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak zeznała odwołująca się, ubezpieczony pracował czasem 5-8 godzin, czasem wcale, czyli czas jego pracy był wyznaczany ilością zamówień na materiały budowlane.

Istotnym jest również, że S. S. nie prowadziła w zasadzie żadnej dokumentacji osobowej dla Z. S., nie sporządzała listy płac, nie wypłacała co miesiąc stałego wynagrodzenia (ubezpieczony pieniądze pobierał w dowolnym momencie z szuflady), nie wystawiała druków PIT-11, nie odprowadzała zaliczek na podatek. Zdaniem Sądu Okręgowego działania płatnika mające miejsce już po kontroli przeprowadzonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych polegające na złożeniu dokumentów do urzędu skarbowego i zapłacie podatku, miały na celu jedynie usankcjonowanie przyjętej linii obrony, wobec stwierdzonych przez organ rentowy nieprawidłowości w zakresie ubezpieczeń społecznych. W ocenie tego Sądu działań tych nie można usprawiedliwić jedynie niewiedzą. S. S. działalność gospodarczą prowadzi od 2008 r., a zatem brak wiedzy w zakresie ciężących na niej obowiązków jest niewiarygodny.

Płatnik jest działaczem gospodarczym legitymującym się wyższym wykształceniem, stąd trudno dać wiarę jej twierdzeniom, że nie wiedziała o konieczności chociażby odprowadzanie zaliczek na podatek od dochodów zatrudnionego pracownika, skoro obowiązek podatkowy jest jednym z podstawowych i powszechnym obowiązkiem wobec państwa. Z powyższego wynika raczej, że płatnik składek traktował ojca jako osobę współpracującą, która na równi z nią ponosiła ryzyko prowadzonej działalności.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd I instancji uznał, że faktyczna wola stron - Z. S. i S. S. nie obejmowała podporządkowania pracowniczego zainteresowanego i choć faktycznie wykonywał on pracę na rzecz wnioskodawczyni (rozwoził sprzedane materiały), nie sposób jednak przyjąć, aby czynności te wykonywał w ramach stosunku pracy. Wręcz przeciwnie, w świetle okoliczności faktycznych niniejszej sprawy przyjąć należało, że współpracował on z wnioskodawczynią przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

W konkluzji Sąd ten stwierdził, że ZUS zasadnie ustalił w zaskarżonej decyzji nr (...), iż Z. S. od dnia 01 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. podlegał ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez S. S. i ustalił wysokość należnych z tego tytułu składek zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy systemowej oraz art. 79 ust. 1 i 2 oraz z art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a następnie w kolejnych decyzjach orzekł o kwotach należnych składek na Fundusz Pracy (decyzja nr (...)) oraz braku obowiązku obliczania przez płatnika składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (decyzja nr (...)).

W związku z powyższym, uznając zaskarżone decyzje za prawidłowe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, na podstawie § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. z 2013.490), Sąd ten orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła S. S. zaskarżając ten wyrok w całości oraz zarzucając temu wyrokowi:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego:

1) naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 8 ust. 2 i 11 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm., zwanej dalej ustawą systemową), przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, skutkiem przyjęcia przez Sąd, że Z. S. podlega ubezpieczeniom społecznym jako osoba współpracująca;

2) naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy systemowej przez błędną wykładnię i niezastosowanie skutkiem przyjęcia przez Sąd, że Z. S. nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik, lecz jako osoba współpracująca;

3) naruszenie art. 22 § 1 k.p. poprzez jego błędną wykładnię i niezastosowanie, skutkiem przyjęcia przez Sąd, że praca świadczona przez Z. S. nie była wykonywana w ramach stosunku pracy, w rozumieniu przepisów kodeksu pracy.

II. naruszenie przepisów prawa procesowego

1) naruszenie art. 6 k.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. przez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, skutkiem przyjęcia, że Z. S. nie świadczył pracy na rzecz odwołującej na podstawie stosunku pracy, lecz współpracował z nią przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu tego apelacji skarżąca obszernie uzasadniła podniesione twierdzenia i zarzuty.

W konkluzji apelacji skarżąca wniosła o:

- 1) uchylenie skarżonego wyroku oraz uchylenie poprzedzających wyrok decyzji ZUS-u, ewentualnie
- 2) przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,
- 3) orzeczenie o kosztach postępowania i zasądzenie na rzecz odwołującej od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kosztów postępowania.
- 4) przeprowadzenie przez Sąd dowodu z dokumentów w postaci: umów użyczenia samochodu zawartych pomiędzy odwołującą się, a Z. S. oraz umowy o objęcie opieką lekarską pracownika na okoliczność świadczenia przez Z. S. pracy na rzecz odwołującej w ramach stosunku pracy. Jednocześnie apelująca wskazała, że powołanie tych dowodów stało się możliwe na obecnym etapie postępowania z uwagi na fakt, iż odnalazła w/w dokumenty już po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji.

Pismem procesowym z dnia 20 sierpnia 2015 r., w odpowiedzi na apelację S. S., organ rentowy wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja S. S. nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Odnosząc się na wstępie do wynikającego z treści apelacji zarzutu naruszenia prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie zawarcie w uzasadnieniu wyroku obligatoryjnych elementów tego uzasadnienia stwierdzić należy, że zarzut ten jest zasadny jedynie wówczas, gdy treść uzasadnienia sądu pierwszej instancji całkowicie uniemożliwia sądowi drugiej instancji ocenę toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia (por. wyrok S.N. z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, LEX nr 200973).

Zdaniem Sądu II instancji treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku daje możliwość prześledzenia toku rozumowania Sądu Okręgowego - wskazuje podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, jak również zawiera wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

W związku z powyższym zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. uznać należy za niezasadny.

W apelacji skarżąca podniosła ponadto zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez ten Sąd granic swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, że Z. S. nie świadczył na jej rzecz pracy na podstawie stosunku pracy, lecz współpracował z nią przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok S.N. z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX nr 174185).

W ocenie Sądu Apelacyjnego skarżąca nie zdołała wykazać wadliwości rozumowania Sądu I instancji z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów co niezasadnym czyni zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga również, że ocena dowodów, której dotyczy przepis art. 233 § 1 k.p.c., dotyczy kwestii wnioskowania z dowodów o faktach, natomiast ocena już ustalonych faktów przez pryzmat hipotezy danej normy prawnej – w tym przypadku przepisu art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm., nazywanej dalej ustawą systemową) i art. 22 § 1 k.p. należy już do sfery stosowania prawa, a nie do sfery ustaleń faktycznych.

Sąd II instancji w pełni podziela poczynione w postępowaniu sądowym pierwszo-instancyjnym w przedmiotowej sprawie ustalenia faktyczne i przyjmuje je za własne, a zatem nie zachodzi potrzeba ich powtarzania w tym uzasadnieniu (por. wyrok S.N. z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 391/98, LEX nr 523662).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. Sąd ten wskazuje, że przepis ten formułuje zasadę rozkładu ciężaru dowodu i jest ściśle związany z przepisami postępowania. Właściwe określenie aspektów procesu dowodzenia prowadzi do przyjęcia, że art. 6 k.c. traktuje o ciężarze dowodu w sensie materialnoprawnym i wskazuje kogo obciążają skutki nieudowodnienia istotnego faktu. Problematyka ciężaru dowodu w sensie formalnoprawnym łączy się z przepisami postępowania dotyczącymi zasady kontradiktoryjności i inicjatywy dowodowej uczestników postępowania (por. wyrok S.N. z dnia 15 lipca 2010 r., IV CSK 25/10, LEX nr 885020).

Ponieważ w przedmiotowej sprawie S. S. stoi na stanowisku, że Z. S. nie współpracował z nią przy prowadzeniu pozarolniczej działalności w okresie od dnia 01 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. i wywodzi z tego brak podstaw prawnych do objęcia go ubezpieczeniami społecznymi z tego tytułu, a zatem zgodne z art. 6 k.c. jest przyjęcie, że spoczywa na niej ciężar udowodnienia tego faktu i stosownie do art. 232 zd. 1 k.p.c. obowiązana jest w postępowaniu sądowym wskazywać dowody dla jego stwierdzenia.

W związku z powyższym za niezasadny uznać należy podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 6 k.c.

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie, zakreślonym treścią zaskarżonych decyzji, są kwestie, czy Z. S. w okresie od dnia 01 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. ma status prawny osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm., nazywanej dalej ustawą systemową), a ponadto, czy zainteresowanego i S. S. łączył w tym okresie stosunek pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p.

Przepis art. 8 ust. 11 ustawy systemowej stanowi, że za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz zleceniobiorcami, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 5, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Ponadto z treści art. 8 ust. 2 ustawy systemowej wynika, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

W świetle powyższych przepisów nie ulega wątpliwości, że nawet w przypadku, gdy osoby wymienione w art. 8 ust. 11 ustawy systemowej rzeczywiście łączy stosunek pracy, a osoby te spełniają pozostałe również pozostałe przesłanki wymienione w tym przepisie, to po za przypadkiem osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego, są one - dla celów ubezpieczeń społecznych traktowane jako osoby współpracujące.

Podkreślenia bowiem wymaga, że prawo pracy nie przewiduje zakazu zatrudniania w ramach stosunku pracy osób, o których mowa w art. 8 ust. 11 ustawy systemowej, nawet jeśli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym ze swoim pracodawcą (por. wyrok S.N. z dnia 24 marca 1991 r., II URN 29/91, OSNC 1992/9/170).

W niniejszej sprawie nie jest przedmiotem sporu i nie budzi wątpliwości, że Z. S. jest ojcem S. S., zaś Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż zainteresowany pozostaje z odwołującą we wspólnym gospodarstwie domowym oraz współpracuje z nią przy prowadzeniu pozarolniczej działalności.

Tym samym, wbrew stanowisku apelującej, zachodzą łącznie wszystkie przesłanki z art. 8 ust. 11 ustawy systemowej do uznania Z. S. za osobę współpracującą przy prowadzeniu pozarolniczej działalności. Jednocześnie brak jest podstaw do przyjęcia, że zainteresowany ma status prawnego pracownika w rozumieniu art. 2 k.p.

W myśl art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W judykaturze i doktrynie przyjmuje się zgodnie, że elementami, bez istnienia których stosunek prawny nie może być uznany za stosunek pracy są: 1) osobiste wykonywanie przez osobę zatrudnioną pracy zarobkowej (za wynagrodzeniem), 2) "na ryzyko" socjalne, produkcyjne i gospodarcze (ekonomiczne) podmiotu zatrudniającego, 3) w warunkach podporządkowania kierownictwu tego podmiotu (por. wyroki S.N. z dnia 06 października 2004 r., I PK 488/03, OSNP 2005 nr 10, poz. 135 oraz z dnia 20 marca 2008 r., II UK 155/07, LEX nr 465988 i orzeczenia w nich powołane).

Dla przyjęcia, że Z. S. w spornym okresie pozostawał w stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. nieodzowne jest zatem, aby wykonywana przez niego w tym okresie praca zachowywała wymienione wyżej, wynikające z treści tego przepisu, elementy konstrukcyjne stosunku pracy.

Zasadnie Sąd uznał również, że stosunek prawny łączący zainteresowanego i S. S. w okresie od dnia 01 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. nie wykazuje konstytutywnej cechy stosunku pracy jaką jest podporządkowanie pracownika poleceniom pracodawcy, co uniemożliwia zakwalifikowanie tego stosunku jako stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p.

Nawet gdyby przyjąć stanowisko apelującej, że w spornym okresie łączył ją ze Z. S. stosunek pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. (do czego brak jest podstaw w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym), to i tak wobec spełniania przez zainteresowanego łącznie wszystkich ustawowych przesłanek z art. 8 ust. 11 ustawy systemowej, stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy systemowej, dla celów ubezpieczenia społecznego byłby on traktowany jako osoba współpracująca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności.

Dokumenty w postaci: zawartych w formie aktu notarialnego umów użyczenia samochodu: z dnia 29 stycznia 2008 r. (k. 169-169v. akt sprawy) i z dnia 29 stycznia 2013 r. (k. 170-170v. akt sprawy) oraz umowy o objęcie profilaktyczną opieką zdrowotną pracownika z dnia 01 stycznia 2012 r. (k. 171-172 akt sprawy) nie podważają oceny Sądu I instancji, zgodnie z którą: Z. S. w spornym okresie spełnia łącznie wszystkie przesłanki z art. 8 ust. 11 ustawy systemowej do

uznania go za osobę współpracującą przy prowadzeniu pozarolniczej działalności i jednocześnie brak jest podstaw do uznania stosunku prawnego łączącego zainteresowanego i odwołującą za stosunek pracy.

Reasumując stwierdzić należy, że prawidłowe jest przyjęcie, iż Z. S. w okresie od dnia 01 sierpnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. ma status prawny osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy systemowej, a zatem na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 5 ustawy systemowej podlega w tym okresie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Za niezasadny uznać zatem należy podniesiony w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 8 ust. 11 ustawy systemowej poprzez zastosowanie tych przepisów.

Chybiony jest zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 8 ust. 2 ustawy systemowej poprzez jego zastosowanie, ponieważ przepis ten w ogóle nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie.

Wobec spełniania warunków do objęcia zainteresowanego ubezpieczeniami społecznymi w spornym okresie z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności, podlega on obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego w tym okresie na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., poz. 1027 ze zm., nazywanej dalej ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej).

Prawidłowo organ rentowy za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe Z. S. przyjął za okresy i w kwotach wskazanych w zaskarżonej decyzji z dnia 20 października 2014 r. znak (...), w myśl art. 18 ust. 8 oraz art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, zadeklarowane kwoty, nie niższe jednak niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 ustawy systemowej.

Prawidłowo również organ ten za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanego przyjął za okresy i w kwotach objętych zaskarżoną decyzją z dnia 20 października 2014 r. znak (...), w myśl art. 81 ust. 2 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, zadeklarowane kwoty, nie niższe jednak niż 75 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", pomniejszone o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek.

Ponieważ Z. S. nie ma statusu prawnego pracownika w rozumieniu art. 2 k.p., a zatem zgodnie z art. 9 i art. 10 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2014 r., poz. 272 ze zm.), zasadne jest przyjęcie, że S. S. nie jest zobowiązana do naliczania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zainteresowanego za okres objęty zaskarżoną decyzją z dnia 20 października 2014 r. znak (...).

Tym samym niezasadne są podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy systemowej i art. 22 k.p. poprzez niezastosowanie tych przepisów.

Odwołująca nie ma statusu prawnego pracodawcy w rozumieniu art. 3 k.p., lecz zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 ze zm.) ma obowiązek opłacania składek na Fundusz Pracy za Z. S. jako osobę współpracującą od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Prawidłowo zatem organ rentowy ustalił kwoty należnych od S. S. z tego tytułu składek na Fundusz Pracy od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zainteresowanego jako osoby

współpracującej przy prowadzeniu pozarolniczej działalności za okresy i w kwotach objętych zaskarżoną decyzją z dnia 20 października 2014 r. znak (...).

Wobec powyższego, uznając apelację S. S. za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA Daria Stanek SSA Lucyna Ramlo SSA Grażyna Czyżak